



‘Zet Milieu op de Kaart’

een gemeentelijk beloningssysteem

Infobrochure

Leeswijzer

Deze infobrochure heeft als doel gemeenten te informeren over 'Zet Milieu op de Kaart'. In deze brochure vind je meer uitleg over de inhoud van 'Zet Milieu op de Kaart': waarover gaat het precies, waarom is 'Zet Milieu op de Kaart' interessant voor een gemeente, wat komt er bij kijken wanneer het in de eigen gemeente opgestart wordt, ...

Let wel: deze infobrochure is geen algemene oproep naar gemeenten om van start te gaan met 'Zet Milieu op de Kaart'. Pas vanaf 2009 zal 'Zet Milieu op de Kaart' van start kunnen gaan in gelijk welke Vlaamse gemeente. De belangrijkste reden hiervoor is dat 'Zet Milieu op de Kaart' zal werken met de elektronische identiteitskaart (eID). En het is pas vanaf 2009 dat elke Vlaming boven de 12 jaar een eID zal hebben. Daarnaast moeten er ook op het vlak van hardware en software nog inspanningen gebeuren om 'Zet Milieu op de Kaart' klaar te maken voor alle Vlaamse gemeenten.

Dit betekent niet dat we in 2007 en 2008 zullen stilzitten. Het gemeentebestuur van Overpelt heeft op 13 november 2006 beslist om 'Zet Milieu op de Kaart' wegens succes verder te zetten in 2007. Nog in 2007 wordt gemikt op een uitbreiding naar gemeenten van Afvalmaatschappij Limburg, afdeling Regionale Milieuzorg. Daarnaast wil de Bond Beter Leefmilieu vanaf 2008 al proefdraaien in 5 gemeenten buiten het werkingsgebied van afdeling Regionale Milieuzorg. Maar hierover lees je meer verder in deze brochure.

Veel leesplezier

Met steun van de
Vlaamse overheid



Inhoud

<i>1. Wat is 'Zet Milieu op de Kaart'?</i>	<i>4</i>
<i>2. Waarom 'Zet Milieu op de Kaart' opstarten in jouw gemeente</i>	<i>12</i>
<i>3. Van start gaan met 'Zet Milieu op de Kaart' – wat te doen?</i>	<i>13</i>
<i>4. Ondersteuning BBL</i>	<i>24</i>
<i>5. Wat kost 'Zet Milieu op de Kaart'</i>	<i>25</i>
<i>6. Tips en ideeën om 'Zet Milieu op de Kaart' op de kaart te zetten.</i>	<i>26</i>
<i>7. Toekomst</i>	<i>27</i>
<i>8. Meer informatie</i>	<i>27</i>

1. Wat is 'Zet Milieu op de Kaart'?

Lokaal geld

'Zet Milieu op de Kaart' is in essentie een duurzaam spaar- en beloningssysteem waarbij mensen punten kunnen verdienen. Deze punten kunnen gebruikt worden als betaalmiddel om allerlei producten en diensten te kopen. Zo kunnen mensen door duurzaam te handelen zichzelf belonen én zelf hun beloning kiezen. Met 'Zet Milieu op de Kaart' creëert een lokale overheid dus lokaal (duurzaam) geld.

Punten verdienen ...

Alle acties waarmee inwoners punten kunnen verdienen zijn opgenomen in een verdienlijst. Zo kan iedereen zien met welk gedrag punten te verdienen zijn en ook hoeveel punten ermee te verdienen zijn. Zo kan iemand die een anti-reclamesticker op zijn brievenbus kleeft bijvoorbeeld 450 punten verdienen, iemand die thuiscomposteert 200 punten per gezinslid, ...



Hieronder zie je, bij wijze van voorbeeld, de **verdienlijst** uit het pilootproject in Overpelt.

<i>verdienacties</i>	<i>puntwaarde</i>	<i>verdienplaats</i>
Vlaco compostcursus volgen	200	automatisch
Vlaco opleiding compostmeester volgen	1250	automatisch
Acties als compostmeester doen	250 per actie	milieudienst
thuiscomposter/GFT –dieren	200/gezinslid/jaar	milieudienst
Tuinadvies inwinnen bij Regionale Milieuzorg	250	automatisch
goederen brengen naar kringwinkel		Kringwinkel
Lommel of Peer	1 punt per kg	Peer of Lommel
goederen kopen in kringwinkel		Kringwinkel
Lommel of Peer	1 punt per euro	Peer of Lommel
herbruikbare luiers gebruiken	5000/kind (kassaticket voorleggen)	milieudienst
Ja/Nee sticker op brievenbus hangen	50/jaar	milieudienst
Nee/Nee sticker op brievenbus hangen	450/jaar	milieudienst
Huisvuilzakken inleveren	350 punten/grote rol (max 1 rol/gezinslid)	milieudienst
	175 punten/kleine rol (max 2 rollen/gezinslid)	milieudienst
100% Groene Stroom gebruiken	500/jaar	milieudienst
bezoeken recyclagepark met zeil over aanhangwagen	50/bezoek	automatisch
zonneboiler / fotovoltaïsche cellen	400/m2	milieudienst
bouwteam volgen	1000	automatisch
Condensatieketel	850	milieudienst
Met Belgerinkel naar de winkel	50/volle spaarkaart	automatisch
Ambertuinen - wedstrijd	500	automatisch
Ambertuinen winnaar	5000	automatisch

... en terug uitgeven

Punten hebben natuurlijk pas waarde wanneer je er iets mee kan doen. De 'Zet Milieu op de Kaart'-punten kunnen gebruikt worden om allerlei zaken te kopen. Wat je er precies mee kan kopen staat opgesomd in een zogenaamde verzilverlijst. De verzilverlijst is dus een soort catalogus waarin naast elke aanbieding ook de prijs – in punten – staat. Een uitgebreide (voor elk wat wils) én aantrekkelijke verzilverlijst is cruciaal voor 'Zet Milieu op de Kaart'.

De verzilverlijst uit Overpelt

<i>aanbieding</i>	<i>punten</i>	<i>verkoopplaats</i>	<i>voorraad</i>
Ticket C.C. Palethe	1200	Balie Palethe	
Ticket film C.C. Palethe	400	Balie Palethe	
Ticket zwembad Dommelslag	500	Balie zwembad	
Waardebon 2,5€ activiteiten sportdienst	300	Milieudienst	
Ontlenen CD bibliotheek	25	Balie Bibliotheek	
Reflecterende armband	250	Milieudienst	100 stuks
Wandelroute	150	Milieudienst	100 stuks
Spaarlamp	300	Milieudienst	50 stuks
Spaardouchekop	400	Milieudienst	20 stuks
Energiemeter	350	Milieudienst	60 stuks
Lijnkaart De Lijn	actie van de maand 375 i.p.v. 750	Milieudienst	100 stuks
Waardebon 1€ Natuurwinkel De Mispel	100	Milieudienst	75 stuks
Waardebon 1 € Wereldwinkel Overpelt	100	Milieudienst	75 stuks
Kortingsbon 5 € thuismatchen KVSK United	500	secretariaat KVSK United	15 kortingsbonnen/ thuismatch
Ticket thuismatchen S.K. Kadijk	350	Milieudienst	10 tickets/ wedstrijd
Ticket thuismatchen O.V.V.	350	Milieudienst	10 tickets/ wedstrijd
Tombolalotje	50	Milieudienst	
Lidmaatschap Natuurpunt	500 (+ 10 euro)	Milieudienst	
Batterijlader	600	Milieudienst	60 stuks



De spaarkaart: van gemeentekaart ...

In Overpelt konden punten gespaard worden met de gemeentekaart. Elk Overpelts gezin heeft sinds 1 januari 2005 zo een kaart ontvangen. Elk gezin heeft deze gemeentekaart minstens eenmaal per jaar nodig om zijn gratis huisvuilzakken af te halen. Ook wie naar het recyclagepark gaat kon vanaf 1 januari 2005 enkel nog binnen met deze kaart. Dit is meteen één van de grote voordelen van 'Zet Milieu op de Kaart', namelijk dat iedereen al een kaart heeft én dat ze die nodig hebben voor andere zaken dan 'Zet Milieu op de Kaart'.

De kaart is puur een identificatiemiddel. Er wordt dus niets op de kaart geschreven. Via de onderliggende databank (waarvan de gezinsgegevens wekelijks via het rijksregister geupdated worden) kan men zien om welk gezin het gaat en uit hoeveel personen dat gezin bestaat.



Er zijn twee belangrijke redenen waarom we ervoor opteren om ook voor 'Zet Milieu op de Kaart' niets op de kaart zelf te schrijven. Ten eerste omdat we willen vermijden dat mensen die hun kaart verliezen meteen ook al hun punten kwijt zijn. En ten tweede, en dit is de belangrijkste reden, omdat later zal overgestapt worden op de elektronische identiteitskaart waarvan nu al geweten is dat niemand op die kaart zal mogen schrijven.

Het belangrijkste gevolg van de beslissing om niets op de kaart zelf te zetten is dat voor het toekennen en het innen van punten er steeds een on-line verbinding nodig is.

... tot elektronische identiteitskaart

Bij een uitbreiding naar de rest van Vlaanderen zal gebruik worden gemaakt van de eID. De eID wordt dan gebruikt als identificatiemiddel van de deelnemers aan 'Zet Milieu op de Kaart'. Via de eID wordt toegang gekregen tot de individuele 'puntenrekeningen' die op een centrale server geregistreerd staan.

Op de eID zelf wordt dus voor alle duidelijkheid niets geschreven. Het is enkel de sleutel tot de 'puntenrekening'. Dit is het best te vergelijken met Bancontact. Op een bancontactkaart staat geen enkele euro. Door het intikken van een eigen unieke code wordt een on-line verbinding tot stand gebracht en wordt er geld af de rekening geschreven en komen de gevraagde euro's uit de muur.

Aan het gebruik van de eID zijn een aantal grote voordelen verbonden:

- ⊕ Alle Belgen ouder dan 12 jaar hebben een eigen eID of zullen er ten laatste tegen begin 2009 een hebben;
- ⊕ Iedereen heeft de eID steeds bij zich (of zou ze toch bij zich moeten hebben);
- ⊕ Het is een bestaande kaart. Er hoeven dus geen aparte kaarten gemaakt en verdeeld te worden;
- ⊕ Doordat er niets op geschreven wordt kunnen er ook geen punten verloren gaan bij verlies of diefstal van de kaart.



Gebruiksgemak als grote troef

Punten toekennen en punten innen gaat zeer makkelijk, net als punten verdienen en punten uitgeven. Alles draait op een softwaresysteem dat in opdracht van Afvalmaatschappij Limburg, afdeling Regionale Milieuzorg werd ontwikkeld.

De software voor 'Zet Milieu op de Kaart' is een bijkomende module aan het bestaande softwarepakket Cards dat afdeling Milieuzorg al had. Met Cards wordt alles geregistreerd – via de gemeentekaart – wat met recyclageparken en huisvuilzakken maken heeft.

Verder maakt 'Zet Milieu op de Kaart' gebruik van bestaande hardware van afdeling Milieuzorg.

Deze solide technische onderbouw zorgt ervoor dat er een degelijk én eenvoudig hanteerbaar spaarsysteem kon ontwikkeld worden. 'Zet Milieu op de Kaart' blinkt dan ook uit in zijn eenvoud. Via de webapplicatie (zie hieronder) en de cliënt-server toepassing (zie hieronder) wordt 'Zet Milieu op de Kaart' volledig beheerd: aanmaak verdien- en verzilveracties, actievoorwaarden vastleggen, punten toekennen, punten innen. Alles kan a.h.w. gebeuren met een paar drukken op de knop.

Een voorbeeldje

De familie Janssens heeft 1000 punten op hun puntenrekening staan en ze willen een spaarlamp kopen bij de gemeente. De gemeentelijke ambtenaar steekt de eID in de kaartlezer en klikt op het icoon van de spaarlamp op zijn computer. Automatisch worden 300 punten van de rekening gehaald en krijgt de familie Janssens zijn spaarlamp mee.

De cliënt-server toepassing is de eigenlijke beheersmodule van 'Zet Milieu op de Kaart'. Via de cliënt-server toepassing worden:

- ⊕ verdien- en verzilveracties aangemaakt
- ⊕ verdien- en verzilveracties gewijzigd
- ⊕ rapporten per actie geraadpleegd
- ⊕ locaties geselecteerd waar de punten voor een bepaalde actie kunnen verdiend of verzilverd worden
- ⊕ niet-combineerbare acties ingesteld
Bijvoorbeeld: iemand die al punten gekregen heeft voor de nee/nee sticker kan geen punten meer krijgen voor de ja/nee sticker.
- ⊕ actievoorwaarden vastgelegd
Bijvoorbeeld: punten per gezinslid, punten per gezin, eenmaal per jaar, eenmaal per gezin

Hieronder vind je een voorbeeld van een scherm op de cliënt-server toepassing. Op dit voorbeeld zie je hoe de actie 'anti-reclamesticker' aangemaakt werd.



Naast de cliënt-server toepassing is er nog de webapplicatie. De **webapplicatie** is het eigenlijke werkinstrument voor personen die dagdagelijks punten uitgeven en innen. De webapplicatie is bereikbaar via een webadres. Door dit in te tikken krijg je onderstaand scherm.



Eens dit ingetikt dient de gebruiker zijn persoonlijke gebruikersnaam en wachtwoord in te tikken. Op die manier kunnen enkel geautoriseerde personen punten innen en uitgeven. Een tweede functie van gebruikersnaam en wachtwoord is dat ze gelinkt zijn aan een specifieke verdien- of verzilverplaats. De loketbediende van het cultuurcentrum krijgt na het ingeven van gebruikersnaam en wachtwoord dit scherm te zien:



De loketbediende van cultuurcentrum Palethe ziet op zijn scherm twee iconen en kan dus enkel filmtickets (400 punten) en tickets voor optredens (1200 punten) verkopen. Wanneer Palethe bijvoorbeeld voor één bepaald optreden een promotieactie wil doen kan via de cliënt-server toepassing een bijkomend icoon aangemaakt worden dat aan dit scherm toegevoegd wordt.



Hiernaast zie je, in een ander voorbeeld, het scherm dat de loketbediende in het zwembad van Overpelt ziet nadat de kaart van een klant is ingelezen. Door op het icoon te klikken worden in dit geval punten van de puntenrekening weggeschreven en krijgt de klant in ruil één of meerdere zwembad-tickets.

Het ene 'Zet Milieu op de Kaart' is het andere niet

Het basisconcept van 'Zet Milieu op de Kaart' is in alle deelnemende gemeenten identiek: er kunnen punten verdiend en verzilverd worden. Het leuke is dat de concrete invulling van 'Zet Milieu op de Kaart' uniek is voor elke gemeente.

Elke gemeente legt zelf vast voor welke acties punten verdiend kunnen worden en waaraan deze punten kunnen uitgegeven worden. Alle acties moeten wel te maken hebben met duurzaamheid. In de loop van 2007 zullen duidelijke criteria uitgewerkt worden waaraan elke actie moet getoetst worden.

2. Waarom 'Zet Milieu op de Kaart' opstarten in jouw gemeente

'Zet Milieu op de Kaart' is voor de inwoners van de gemeente een eenvoudig én laagdrempelig spaar- en beloningssysteem.

'Zet Milieu op de Kaart' stuurt op een positieve manier – via beloningen – het gedrag van burgers naar duurzaam gedrag.

'Zet Milieu op de Kaart' is een ideale kapstok om thema's als milieuvriendelijkheid en duurzaamheid zichtbaar te maken.

'Zet Milieu op de Kaart' is een eenvoudig middel om op gemeentelijk niveau te werken rond duurzaamheid.

'Zet Milieu op de Kaart' zet duurzaam en milieuvriendelijk gedrag in de spotlights.

'Zet Milieu op de Kaart' is gewoon een leuke spaaractie die de 'ambiance' in een gemeente kan verhogen.

Vlamingen, en dus ook de inwoners van jouw gemeente, vinden sparen leuk.

'Zet Milieu op de Kaart' kan heel makkelijk ingebracht worden binnen verschillende onderdelen van de samenwerkingsovereenkomst. Het is zelfs zo dat de nieuwe samenwerkingsovereenkomst nog meer aandacht zal hebben voor concrete projecten.

'Zet Milieu op de Kaart' is lokaal gebonden. Elke gemeente die aan 'Zet Milieu op de Kaart' deelneemt kan via de verdien- en verzilverlijst eigen accenten leggen en eigen thema's naar voren schuiven. 'Zet Milieu op de Kaart' is dus op maat van elke gemeente afzonderlijk.

3. Van start gaan met 'Zet Milieu op de Kaart'

Een gemeente die van start wil gaan met 'Zet Milieu op de Kaart' moet hiervoor een aantal voorbereidingen treffen.

Hieronder gaan we kort in op de belangrijkste stappen die een gemeente moet nemen om 'Zet Milieu op de Kaart' op te starten.

Zoals bij de leeswijzer reeds aangegeven is het momenteel niet mogelijk om 'Zet Milieu op de Kaart' nu al uit te breiden naar Vlaanderen. Dit zal pas vanaf 2009 het geval zijn. We willen hier enkel al een overzicht geven zodat de lezer een zicht heeft wat de opstart voor een gemeente inhoudt.

3.1. Formele beslissing tot deelname

Het college van burgemeester en schepenen of de gemeenteraad neemt formeel de beslissing om met 'Zet Milieu op de Kaart' van start te gaan.

In zijn **beslissing** geeft het college of de raad best aan:

- ⊖ wat het beschikbare **budget** is dat aan 'Zet Milieu op de Kaart' op jaarbasis kan uitgegeven worden,
- ⊖ wie binnen de gemeente **verantwoordelijk** is om 'Zet Milieu op de Kaart' op te volgen. Deze persoon is het aanspreekpunt, zowel intern als extern, wanneer het gaat over 'Zet Milieu op de Kaart'.

De projectverantwoordelijke zorgt er ook voor dat alle taken voor de gemeente worden opgenomen.

De projectverantwoordelijke zorgt er o.m. voor dat:

- > zo veel mogelijk gemeentelijke diensten bij 'Zet Milieu op de Kaart' betrokken worden
- > er regelmatig teruggekoppeld wordt met de bevoegde schepenen en met het schepencollege
- > er puntentransacties uitgevoerd worden
- > het project voldoende gecommuniceerd wordt naar de bevolking
- ⊖ dat een ICT-firma de noodzakelijke **rijksregistergegevens** van de inwoners van de gemeente (zie verder onder 3.3.) mag opvragen en gebruiken om 'Zet Milieu op de Kaart' te laten draaien.

3.2. Oprichting interne werkgroep

Omdat 'Zet Milieu op de Kaart', en zeker het luik 'verzilverlijst', heel breed zijn wordt binnen de gemeente best een interne werkgroep opgestart.

De bedoeling hiervan is om informatiedoorstroming te voorzien tussen alle gemeentelijke diensten die met 'Zet Milieu op de Kaart' te maken krijgen of ermee kunnen te maken krijgen. Alvast de milieu-, cultuur- en sportdienst zouden niet in deze werkgroep mogen ontbreken.

Op die manier kan je ervoor zorgen dat zoveel mogelijk aantrekkelijke acties of activiteiten op de verdien- en of verzilverlijst terecht komen.

3.3. Technische voorbereidingen

'Zet Milieu op de Kaart' heeft een brede technische onderbouw, zowel op het vlak van software als van hardware. Toch zijn de technische voorbereidingen die een gemeente moet treffen om met 'Zet Milieu op de Kaart' van start te kunnen gaan minimaal.

Waar moet je als gemeente voor zorgen?

Zorgen voor een Personal Computer op verdien- en verzilverplaatsen

Op elke verdien- en verzilverplaats (dus de plaatsen waar punten verdiend en verzilverd kunnen worden) moet er een PC staan die aan volgende vereisten voldoet:

- ➔ vaste internet-aansluiting;
- ➔ MS Internet Explorer minimum v6.0;
- ➔ 1 vrije PS2- + 1 vrije RS232-poort (tbv de kaartlezer); bij onbeschikbaarheid van een PS2- en/of RS232-poort zijn 1 of 2 convertors noodzakelijk.

Op de PC kan een kaartlezer aangesloten worden. Dit is evenwel niet noodzakelijk aangezien de kaarteigenaar ook geïdentificeerd kan worden door het kaartnummer in te tikken.

Deze PC moet geconfigureerd worden zodat 'Zet Milieu op de Kaart' erop kan draaien. Deze configuratie is eenvoudig zelf te doen. Een gemeente die wil starten met 'Zet Milieu op de Kaart' zal hiervoor een korte handleiding krijgen.

Toelating gebruik gegevens rijksregister

'Zet Milieu op de Kaart' baseert zich op de gegevens van het rijksregister. Deze gegevens zijn steeds de meest actuele.

De gegevens van het rijksregister worden gebruikt om gedifferentieerd punten toe te kennen. Voor sommige acties zijn er bijvoorbeeld punten te verdienen per gezinslid.

De gegevens uit het rijksregister die van belang zijn voor 'Zet Milieu op de Kaart' zijn:

- ⊖ aantal gezinsleden
- ⊖ aantal kinderen jonger dan 2,5 jaar

Een deelnemende gemeente geeft aan onze ICT-partner de toestemming om deze gegevens bij het rijksregister op te vragen en op te slaan in hun databank. Deze gegevens worden vanzelfsprekend enkel en alleen gebruikt om 'Zet Milieu op de Kaart' te laten draaien.

En wat met de 'kaart'?

Zoals hoger reeds vermeld zal voor 'Zet Milieu op de Kaart' de eID gebruikt worden. Er moeten dus geen aparte kaarten aangemaakt en uitgedeeld worden.

3.4. Verdienlijst

De gemeente stelt een 'start-verdienlijst' op. Dit is de verdienlijst waarmee – het woord zegt het zelf – de gemeente van start gaat.

In de verdienlijst staat:

Met **welke acties** punten kunnen verdiend worden

Acties die op de verdienlijst komen moeten een duidelijk milieuvoordeel te weeg brengen. Acties uit de verdienlijst van het pilootproject in Overpelt kunnen zomaar overgenomen worden. Nieuwe voorstellen worden steeds bekeken in overleg met Bond Beter Leefmilieu.

Hoeveel punten een actie opbrengt

Het is aangewezen om bij de toekenning van de puntwaarde rekening te houden met het milieuvoordeel dat de verdienactie teweeg brengt én met de inspanning die moet gedaan worden om de actie te ondernemen.

Bij de toekenning van punten voor een actie kan gedifferentieerd worden naar aantal gezinsleden, naar frekwentie (eenmalig, jaarlijks of onbepakt), ...

Waar punten verdiend kunnen worden = verdienplaats

De verdienplaats geeft aan waar de punten verdiend kunnen worden. Dit kan om het even waar zijn. Bij voorkeur worden de punten op de kaart gezet op de plaats waar ze verdiend worden. Enige voorwaarde om dit mogelijk te maken is dat er op die plaats een PC én een internetverbinding is.

Punten worden op de verdienplaats meestal onmiddellijk op de kaart gezet. Wanneer er acties zijn (bv informatieavonden) waarvoor punten te verdienen zijn maar waar geen PC aanwezig is, bestaat de mogelijkheid om achteraf de aanwezigen te belonen. Voorwaarde is dat naam en kaartnummer van de rechthebbenden genoteerd worden.



Voor het opstellen van de verdienlijst zijn enkele vuistregels van belang:

Elke gemeente legt zijn **eigen prioriteiten** en stelt dus zelf zijn verdienlijst op

Elke verdienactie moet een **duurzaam/milieuvriendelijk karakter** hebben

Hoe meer acties hoe liever. **Voor elk wat wils.**

Zorg voor minstens een paar verdienacties waarmee zeer **regelmatig** punten verdiend kunnen worden.

Hou voor het toekennen van de puntwaarde rekening met volgende **criteria**:

- grootte van de inspanning
- milieuwinst die geboekt wordt
- leidraad: 1 punt = 1 eurocent

Er moeten **voldoende** punten te verdienen zijn.

Zorg regelmatig voor **nieuwe acties** op de verdienlijst.

Ook nieuwe **voorwaarden** (bvb extra punten voor thuiscomposteren tijdens de compostmaand) houden de verdienlijst levendig.

3.5. Verzilverlijst

De verzilverlijst is a.h.w. de achillespees van 'Zet Milieu op de Kaart'. Het is dié lijst die de mensen moet motiveren en overtuigen om punten te sparen. Hoe aantrekkelijker deze lijst is, hoe meer 'waarde' de punten krijgen.

Zorg er dus voor dat je met een aantrekkelijke verzilverlijst kan starten. Wanneer 'Zet Milieu op de Kaart' loopt is het ten eerste aan te raden om deze lijst regelmatig uit te breiden of actievoorwaarden te veranderen.

In de verzilverlijst staat:

Wat je precies met je gespaarde punten kan kopen

De verzilverlijst is best te vergelijken met een winkelcatalogus. Daarin staat alles vermeld wat er te koop is.

Hoeveel punten je ervoor moet betalen

In de catalogus staat ook de prijs vermeld. Een ticket voor een voetbalwedstrijd kost bijvoorbeeld 500 punten plus 5 euro, een zwembadticket kost 500 punten, een spaarlamp 300 punten, ...

Waar je dit product of deze dienst kan afhalen

Dit is de plaats waar je het item uit de verzilverlijst kan afhalen. In het voorbeeld van de verzilverlijst uit het pilootproject zie je dat tickets voor KVSK United op het secretariaat van KVSK moeten afgehaald worden, dat spaarlampen bij de milieudienst te verkrijgen zijn en dat zwembadtickets aan de kassa van het zwembad te krijgen zijn. Dit wil zeggen dat op die plaatsen de punten onmiddellijk van de kaart gehaald worden én dat het gekochte goed onmiddellijk wordt meegegeven.

Tracht in de mate van het mogelijke de verzilverplaatsen zoveel als mogelijk te decentraliseren. Dit wil zeggen dat je de producten uit de verzilverlijst zoveel mogelijk ter plekke verkoopt. Zo verkoop je zwembadtickets best aan de kassa van het zwembad of filmtickets aan de kassa van de film. Dit heeft als voordeel dat het product aantrekkelijker wordt (anders moet je eerst op een andere plaats uw ticket halen en daarmee naar het zwembad) én dat de druk op andere diensten vermindert (zwembadtickets hoeven dan bvb niet op de milieudienst verkocht te worden).





Ook hier enkele vuistregels bij het samenstellen van de verzilverlijst:

Zorg voor elk wat wils. Hoe ruimer het aanbod, hoe beter;

Elke gemeente stelt autonoom zijn verzilverlijst op. Eén voorwaarde echter: uitgesproken milieuvriendelijke of niet duurzame items horen niet thuis op deze lijst.

Zorg ervoor dat er aanbiedingen zijn in verschillende puntklassen zodat iedereen de kans heeft om artikels uit deze lijst te kopen.

Zorg regelmatig voor eye-catchers (promoties, nieuwe aanbiedingen, ...). M.a.w.: hou de lijsten 'levend'.

3.6. Communicatie

'Zet Milieu op de Kaart' is een compleet nieuw project. Dit maakt dat de communicatie over 'Zet Milieu op de Kaart' zeer belangrijk is. Ervoor zorgen dat mensen het leren kennen én dat ze het gebruiken zijn de twee belangrijkste uitdagingen van de communicatie.

Concreet moet de communicatie over 'Zet Milieu op de Kaart' volgende doelstellingen beogen:

- ⊕ 'Zet Milieu op de Kaart' bij een ruim publiek bekend maken, in de **belangstelling** brengen
- ⊕ Inwoners van een deelnemende gemeente van heel **concrete informatie** voorzien over 'Zet Milieu op de Kaart'
- ⊕ Inwoners van een deelnemende gemeente **overtuigen** om deel te nemen aan 'Zet Milieu op de Kaart'

Om deze doelstellingen te bereiken wordt best een mix van communicatiemiddelen ingezet.

Massamedia

Zorg ervoor dat 'Zet Milieu op de Kaart' zoveel als mogelijk in de pers komt. De pers is het middel bij uitstek om 'Zet Milieu op de Kaart' relatief eenvoudig bij het merendeel van de bevolking onder de aandacht te brengen. Via de pers kan je ook mensen informeren en overtuigen om deel te nemen.

Een aantal momenten binnen 'Zet Milieu op de Kaart' lenen zich bij uitstek tot het verspreiden van een persbericht of het organiseren van een persconferentie:

- ⊕ **Startmoment:** Tracht op een ludieke manier 'Zet Milieu op de Kaart' te lanceren in uw gemeente. Zorg dat er voor de pers iets te zien is dat kan gefilmd of gefotografeerd worden. Een bekende dorpeling volgen die zijn kaart gebruikt om te betalen in het zwembad, een startactie organiseren waarmee ter plekke punten verdiend kunnen worden, een (milieu)spel waarbij de winnaar punten op zijn kaart krijgt, ...

- ⊕ **Slotmoment/Uitreiking prijzen tombola:** Op het einde van het project of na een bepaalde periode is het aan te raden om 'Zet Milieu op de Kaart' in de kijker te zetten. Gekoppeld aan de uitreiking van de tombolaprijzen kan het slotmoment een feestelijke activiteit worden.
- ⊕ **Promoties en/of nieuwe acties:** nieuwe acties op de verdien- en de verzilverlijst en promoties kunnen o.m. via de pers bekend gemaakt worden. Overdrijf hiermee niet. Haal er enkel de meest spectaculaire nieuwe acties of promoties uit. Dit vergroot de kans dat je net met deze acties in de pers komt.
- ⊕ **Evaluatie:** Een (eind)evaluatie is zeer interessant om mee naar buiten te treden. Resultaten zijn aantrekkelijk voor de pers én voor de inwoners van een deelnemende gemeente.

Gedrukte media

Gedrukte media zoals flyers, folders en affiches, zijn meer gericht op het informeren van en het ondersteunende informatie geven aan de inwoners van de gemeente. De gedrukte media hebben in sommige gevallen ook het vermogen om inwoners te overtuigen om deel te nemen aan 'Zet Milieu op de Kaart'.

- ⊕ **Folder:** Een folder is zo wervend mogelijk en bevat tegelijkertijd zoveel mogelijk praktische informatie. Jaarlijks wordt best minstens één folder bezorgd in elke brievenbus. Bijkomende folders kunnen ook huis aan huis bedeed worden maar kunnen ook op centrale plaatsen (bibliotheek, onthaal gemeentehuis, zwembad, ...) gelegd worden.



- ⊕ **Affiche:** een affiche moet vooral de aandacht trekken en zo 'Zet Milieu op de Kaart' in de belangstelling brengen. Op de affiche moeten ook de belangrijkste bronnen voor meer informatie (telefoon, website, mailadres) vermeld zijn.



- ⊕ **Gemeentelijk informatieblad:** Vrijwel elke gemeente geeft een gemeentelijk informatieblad uit. Dit is een belangrijk, zoniet het belangrijkste, communicatiemiddel naar de inwoners. In dit blad worden best altijd de nieuwe acties en de promotieacties opgenomen. De aanpassing van de verdien- en de verzilverlijst kan eventueel afgesteld worden op de verschijningsfrequentie van het gemeentelijk informatieblad.

Mondelinge media

Deze mediavorm heeft de eigenschap om mensen te overtuigen. Hoe persoonlijker het contact hoe meer overtuigingskracht ervan kan uitgaan.

- ⊕ **Informatieavond:** het is aan te bevelen om bij de start van 'Zet Milieu op de Kaart' of net ervoor een informatieavond te organiseren voor de inwoners van de gemeente. Op een informatieavond kan 'Zet Milieu op de Kaart' toegelicht worden met behulp van een testkaart. Je kan de avond ook interactief maken door bijvoorbeeld de aanwezigen die hun kaart bij zich hebben kans te laten maken om punten te winnen.

- ⊖ **Stand:** Ook hier is het rechtstreekse, wervende karakter belangrijk. Op de stand wordt informatie gegeven over 'Zet Milieu op de kaart'. Je kan op de stand ook voorbijgangers punten laten verdienen of zaken uit de verzilverlijst verkopen.



Digitale media

- ⊖ **'Zet Milieu op de Kaart'-website:** een website heeft voornamelijk een informeel en een ondersteunend vermogen. Het vermogen om 'Zet Milieu op de Kaart' in de belangstelling te brengen of om mensen te overtuigen om mee te doen is bij een website veel minder aanwezig. Er is een algemene 'Zet Milieu op de Kaart'-website waarbinnen elke deelnemende gemeente zijn eigen verdien- en verzilverlijst, promoties, nieuwe acties, e.d.m. kan aankondigen. Via een gebruikersnaam en paswoord zal elke gemeente instaan voor het up tot date houden van zijn eigen deel binnen deze site.
- ⊖ **Gemeentelijke website:** het is belangrijk om ook op de gemeentelijke site 'Zet Milieu op de Kaart' uitdrukkelijk te vermelden. Mensen die dan meer informatie willen kunnen gewoon doorklikken naar de officiële 'Zet Milieu op de Kaart'-website.

4. Ondersteuning door Bond Beter Leefmilieu

'Zet Milieu op de Kaart' vergt vooral bij de opstart nogal wat inspanningen. BBL heeft rond het opstarten van projecten in het algemeen en met de begeleiding van het pilootproject 'Zet Milieu op de Kaart' in Overpelt al heel wat expertise opgebouwd.

Bond Beter Leefmilieu zal gemeenten die starten met 'Zet Milieu op de Kaart' begeleiden en ondersteunen.

De ondersteuning van BBL situeert zich op verschillende vlakken. Wat kunnen gemeenten van BBL verwachten:

BBL zorgt voor een 'Zet Milieu op de Kaart'-website en het onderhoud van het algemeen gedeelte

BBL zorgt voor de lay-out van het communicatiemateriaal (Folder, affiche, voorbeeldartikels, voorbeeld persberichten, ...). De drukkosten zijn voor rekening van de gemeente.

BBL zorgt voor ondersteuning bij de opmaak van de startlijsten zowel aan verdien- als verzilverkant

BBL organiseert per gemeente een startvergadering met alle betrokkenen

BBL maakt de startacties van de verdien- en verzilverlijst aan op de cliënt-server toepassing

BBL zoekt overkoepelende sponsors

BBL ondersteunt de gemeente bij de organisatie van een infosessie voor inwoners

BBL ondersteunt de gemeente bij de organisatie van infosessies voor baliepersoneel (webapplicatie)

BBL verzorgt de infosessie voor gemeentepersoneel (cliënt-server toepassing)

BBL zorgt voor de verspreiding van een elektronische nieuwsbrief naar alle deelnemende gemeenten

5. Wat kost 'Zet Milieu op de Kaart'

'Zet Milieu op de Kaart' heeft ook financiële implicaties voor een gemeente. Aangezien 'Zet Milieu op de Kaart' pas in 2009 naar alle Vlaamse gemeenten kan uitgebreid worden zullen we hier enkel in grote lijnen de kostenposten vermelden.

Ondersteuning BBL

Bond Beter Leefmilieu zal gemeenten in hun startjaar begeleiden bij de opstart van 'Zet Milieu op de Kaart'. Wat deze begeleiding juist inhoudt vind je terug in punt 4 hierboven.

Communicatie

'Zet Milieu op de Kaart' moet naar de inwoners gecommuniceerd worden. Bond Beter Leefmilieu zorgt voor de aanmaak van deze folders en affiches. De drukkosten zijn voor rekening van de gemeente. De lay-out is een vaste kost die gedragen wordt door alle deelnemende gemeenten samen.

Verzilverlijst

Het uitgangspunt is dat elke deelnemende gemeente instaat voor de financiering van de gemeentelijke verzilverlijst.

Dit wil echter niet zeggen dat de gemeente alle aanbiedingen ook zelf financiert. Voor de financiering van de verzilverlijst zijn er verschillende mogelijkheden:

- ⊕ Private sector sponsort in natura (voorbeeld tickets De Lijn)
- ⊕ Sportclubs sponsoren tickets (voorbeeld inkomtickets gesponsord door een voetbalclub)
- ⊕ Gemeentelijke accommodaties (bijvoorbeeld inkomticket gemeentelijk zwembad)
- ⊕ Bovengemeentelijke uitgifte van punten (bijvoorbeeld een provincie die punten uitgeeft aan aanwezigen op een infodag betaalt aan de gemeente een afgesproken bedrag per punt dat werd uitgereikt aan de inwoners van die gemeente.)
- ⊕ financiering gemeente: verschillende betrokken diensten van de gemeente stellen een jaarbudget vast waarmee de verzilverlijst kan gespijsd worden

Technische onderbouw

Op technisch vlak kunnen volgende kosten onderscheiden worden:

- ➔ kaartlezers op de verdien- en verzilverplaatsen
- ➔ gebruik gegevens rijksregister
- ➔ huur software 'Zet Milieu op de Kaart'
- ➔ gebruik centrale server en onderhoud ervan

6. Tips en ideeën om 'Zet Milieu op de Kaart' op de kaart te zetten

Zorg ervoor dat er regelmatig nieuwe acties aan zowel de verdienlijst als de verzilverlijst worden toegevoegd.

Zet regelmatig een actie uit de verzilverlijst in promotie.

Bijvoorbeeld: tijdens de maand van de energiebesparing (oktober) spaarlampen aan halve puntwaarde

Geef regelmatig extra punten voor acties uit de verdienlijst

Bijvoorbeeld: punten voor acties rond composteren verdubbelen tijdens de week van de compostmeester.

Tracht zoveel als mogelijk bestaande acties en initiatieven van de gemeente te koppelen aan 'Zet Milieu op de Kaart'

Bijvoorbeeld: wanneer de gemeente een festival organiseert ervoor zorgen dat inwoners hun inkomticket ook met punten kunnen betalen

Stop een tombola in de verzilverlijst. Op die manier steek je een extra spelelement in 'Zet Milieu op de Kaart'. Zorg er wel voor dat je regelmatig een trekking organiseert. Zo speel je kort op de bal en zijn er ook regelmatig nieuwe prijzen te winnen.

7. Toekomst

'Zet Milieu op de Kaart' bleek een succes te zijn in Overpelt waar ongeveer 1 op de 5 gezinnen aan het spaarsysteem deelnam. Na dit succes is het uiteraard de bedoeling om 'Zet Milieu op de Kaart' uit te breiden naar andere gemeenten. Omwille van hogergenoemde technische en organisatorische redenen is een onmiddellijke uitbreiding naar Vlaanderen geen optie.

Bond Beter Leefmilieu wil 'Zet Milieu op de Kaart' gefaseerd uitbreiden om in 2009 klaar te zijn om in elke geïnteresseerde Vlaamse gemeente of stad van start te kunnen gaan. De tussentijdse periode (2007 – 2008) laat ons toe om 'Zet Milieu op de Kaart' technisch en organisatorisch klaar te maken voor gans Vlaanderen.

8. Meer informatie

Bond Beter Leefmilieu, Johan Niemegeers, 02/282 17 47, johan.niemegeers@bblv.be



**ZET MILIEU
OP DE KAART**